



Pohjanmaan hyvinvointialueen, alueen kuntien ja Pohjanmaaliiton strateginen yhteistyösopimus - kommentointi

Kaupunkien ja kuntien johto

Kuntien kirjaamot

Pohjanmaan liiton kuntajohtajien kokous 18.12.2025

Alustava sopimusluonnoksen kommentointi 31.3.2026 mennessä

Viitaten Pohjanmaan liiton kuntien ja kaupunkien johtajien 18.12.2025 kokouksessa sovittuun, pyydämme kuntien ja kaupunkien johtoa kommentoimaan liitteenä olevaa luonnosta ennen lopullisen sopimuksen luonnoksen laatimista:

- onko sopimuksen liitteenä oleva versio riittävä?
- mitä asioita esitätte vielä lisättäväksi sopimukseen tai tarkennettavan ja millä tavoin?
- onko sopimuksen kohdassa neljä (4) mainitut yhteistyömuodot riittäviä? jos ei mitä esitätte lisättäväksi?
- miten kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö työllistämisen edistämiseksi kirjataan? työllisyysalueilla vastuulla lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestäminen työnhakijoille ja työnantajille.
- osa kunnista toivoo konkreettisempaa listausta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä hyvinvointialueen osalta, riittääkö viittaus Hyvil Oy:n dokumenttiin (josta linkki sopimusluonnoksesta? Luetellaanko myös kuntien tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Linkki Kuntaliiton dokumenttiin)

Kommentit pyydetään lähettämään kirjallisesti tai sähköpostilla **31.3.2026 mennessä**,
o Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamo, Erkki Penttinen tai sähköpostilla
erkki.penttinen (at) ovph.fi

Lopullinen sopimus astuu voimaan, kun kaikki kunnat ovat hyväksyneet sopimuksen ja kuntien edustajat allekirjoittaneet sen sähköisesti.

Vaasassa 2.3.2026

Marina Kinnunen
Hyvinvointialuejohtaja

Erkki Penttinen
Sektorijohtaja, työikäiset

Liite

Alustava sopimusluonnos

Pohjanmaan hyvinvointialueen, alueen kuntien ja Pohjanmaan liiton strateginen yhteistyösopi- mus 0.1

2026-2029

Sisältö:

1. Osapuolet	3
2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus	4
3. Yhteistyön periaatteet, tavoitteet ja sopimusosapuolten tehtävät.....	5
3.1 Yhteiset periaatteet ja tavoitteista sopiminen	5
3.2. Hyvinvointialueen tehtävät	7
3.3. Kunnan tehtävät	7
3.4. Pohjanmaan liitto.....	7
3.5. Muiden toimijoiden rooli	7
3.6. Yhteisen tilannekuvan muodostaminen	8
4. Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyörakenteet	8
4.1. Poliittisten päätöksentekijöiden kokous.....	8
4.2. Viranhaltijajohdon yhteistyökokous	9
4.4. Julkisen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien välinen yhteistyö	9
4.5. Operatiivinen yhteistyö.....	9
4.6. Kokouskäytännöt	10
5. Sopimuksen voimassaolo	10
5.1 Sopimuksen hyväksyminen	10
5.2 Sopimuksen irtisanominen	10
6. Erimielisyyksien ratkaiseminen	10
7. Allekirjoitukset.....	10

1. Osapuolet

Tämän sopimuksen osapuolet ovat

1. Österbottens välfärdsområde - Pohjanmaan hyvinvointialue (y-tunnus 3221324-6)
 - a. Hietalahdenkatu 2-4, 65130 VAASA
 - b. Postitoimipaikka
2. Kaskinen (y-tunnus 0208787-5)
 - a. Raatihuoneenkatu 34,
 - b. 64260 KASKINEN
3. Korsnäs (y-tunnus 0179699-5)
 - a. Silverbergintie 21
 - b. 66200 KORNÄS
4. Kristiinankaupunki (y-tunnus 0216509-5)
 - a. Merikatu 47
 - b. 64100 KRISTIINANKAUPUNKI
5. Kruunupyy (y-tunnus: 0180065-9)
 - a. Säbräntie 2
 - b. 68500 Kruunupyy
6. Laihia (y-tunnus 0180451-0)
 - a. Laihiantie 50
 - b. 66400 LAIHIA
7. Luoto (y-tunnus 0180857-0)
 - a. Pohjoinen Luodontie 30
 - b. 68570 LUOTO
8. Maalahti (y-tunnus 0180948-5)
 - a. Malminkatu 5
 - b. 66100 MAALAHTI
9. Mustasaari (y-tunnus 0181101-6)
 - a. Keskustie 4
 - b. 65610 MUSTASAARI
10. Närpiö (Y-tunnus 0181367-9)
 - a. Kirkkotie 2
 - b. 64200 NÄRPIÖ
11. Pedersöre (y-tunnus 0198517-1)
 - a. Skrufvilangatan 2
 - b. 68910 PÄNNÄINEN

12. Pietarsaari (y-tunnus 0209242-0)
 - a. Stenberginkatu 1
 - b. 68601 PIETARSAARI
13. Uusikaarlepyy (y-tunnus 0183077-8)
 - a. Topeliuksenpuistikko 7
 - b. 66900 UUSIKAARLEPY
14. Vaasa (y-tunnus: 0209602-6)
 - a. Vaasanpuistikko 10
 - b. 65101 VAASA
15. Vöyri (y-tunnus 2050514-5)
 - a. Vöyrintie 18
 - b. 66600 VÖYRI
16. Pohjanmaan liitto (y-tunnus: 0970063-6)
 - a. Hietasaarenkatu 6b
 - b. 65101 VAASA

Tässä sopimuksessa käytetään sopijaosapuolista nimityksiä "Osapuolet" tai yksittäisenä "Osapuoli", Pohjanmaan hyvinvointialueesta nimitystä "Hyvinvointialue", kunnista nimitystä "Kunnat" tai yksittäisenä "Kunta" ja Pohjanmaan liitosta nimitystä "Maakunta".

Osapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään tämän sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista

2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus

Tällä sopimuksella edistetään osapuolten yhteistyötä määrittelemällä yhteistyölle asetetut strategiset tavoitteet, yhteistyön toimeenpanoon liittyvät rakenteet sekä vastuutahot. Strategisesta yhteistyöstä sopiminen luo edellytykset osapuolten väliselle sujuvalle yhteistyölle sekä selkeyttää yhteistyötä koskevaa vastuunjakoa osapuolten välillä.

Osapuolilla on yhteiset asukkaat sekä paljon asukas- ja asiakasryhmäkohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien osapuolten yhteinen tehtävä. Yhteistyön tavoitteena on saavutettavat ja saumattomat palveluketjut sekä osapuolten kattava yhteistyö yhdyspintatehtävissä.

Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita. Tällä sopimuksella sovitaan yhteistyön tekemisen periaatteista, toimintamallista ja yhteistyölle asetetuista tavoitteista.

Tässä sopimuksessa yhdyspinta tarkoittaa tehtäviä ja toimintoja, joissa osapuolten järjestämisvastuut kohtaavat ja joissa asukaslähtöinen palvelu edellyttää saumatonta yhteistyötä, tiedonkulkua ja vastuunjako.

Lainsäädäntö edellyttää kuntia ja hyvinvointialueita toimimaan yhteistyössä. Tässä sopimuksessa sovi-
taan puitteet osapuolten väliselle yhteistyölle. Yhteistyöstä on säädetty muun muassa hyvinvointialu-
eesta annetussa laissa (611/2021, ”hyvinvointialuelaki”) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämi-
sestä annetussa laissa (612/2021, ”sote-järjestämislaki”). Sopimuksessa huomioidaan hyvinvoin-
tialuelain 14 §, sote-järjestämislain 6, 7, 10, 32, ja 50 § sekä Pelastuslaki 379/2011 65 §, Yhteistoiminta
väestönsuojeluun varautumisessa.

Sopimusta voidaan muuttaa yhdessä sopien kaikkien osapuolten kanssa.

3. Yhteistyön periaatteet, tavoitteet ja sopimusosapuolten tehtävät

3.1 Yhteiset periaatteet ja tavoitteista sopiminen

Yhteistyön pohjana on lainsäädännön lisäksi hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia, johon
sisältyy alueellinen hyvinvointisuunnitelma, sekä kuntien strategiat ja Pohjanmaan maakuntastrate-
gia. Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemi-
seen.

Tavoitteena on sujuvat yhteistyörakenteet, yhteisen tilannekuvan muodostaminen väestön hyvin-
voinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta. Tilannekuvasta nousevaan yhteiseen näkemykseen pe-
rustuen sovitaan alueen palvelutarpeeseen ja kehitysnäkymiin soveltuvat tavoitteet ja toimenpiteet.

Tilannekuva sekä kehittäminen perustuvat selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jo-
kainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta. Jokainen sopimuksen
osapuoli sitoutuu siihen, että yhdyspinnoilla ovat toimivaltaiset yhteistyöhenkilöt.

Sopijaosapuolien tapaamisina toimivat esimerkiksi hyvinvointialueen edustajien ja kunnanjohtajien
tapaamiset, hallituksen ja valtuustojen puheenjohtajien keskinäiset tapaamiset, kuntakohtaiset Hyte-
neuvottelut sekä vuosittainen ”Miten Pohjanmaa voi?” -tilaisuus.

Sopijaosapuolet sitoutuvat edistämään alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa määriteltyjen yhtei-
sesti asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hyvinvointialue valmistelee esityksen tavoitteiksi ja mit-
tareiksi, joista sovitaan osapuolten kanssa valtuustokauden alussa pidettävissä neuvotteluissa.
Osapuolet sopivat yhdessä konkreettisista tavoitteista ja niiden saavuttamista mittavista mittareista
sekä työnjaosta HYTE-kuntakierrosten yhteydessä pidettävissä neuvotteluissa seuraavilla osa-alueilla:

- Hyvinvoinnin, terveyden ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielenhyvinvoinnin edistäminen ja ehkäisevä päihde- ja riippuvuustyö
- Toiminta- ja työkyvyn edistäminen ja ylläpitäminen

- Osallisuus ja turvallisuuden edistäminen
- Muut yhdessä sovittavat asiat

Keskeisiä yhdyspintatehtäviä ovat:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (koordinointi ja johtaminen)
- Varhaiskasvatus ja opiskeluhoito (alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma)
- Työllisyyden edistäminen (sovittava kuntien kanssa, miten yhteistyö työllisyysalueiden kanssa järjestetään)
- Maahanmuuttajien kotouttaminen
- Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Yhdyspintatehtävä	Dokumentti	Foorumi
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Kuntakohtaiset HYTE-neuvottelut vuosittain, Miten Pohjanmaa voi? -päivä
Varhaiskasvatus, oppilashuolto ja opiskeluhoito 2.aste	Oppilashuoltosuunnitelma, Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Neuvo-lasuunnitelma	Alueellinen oppilashuoltoryhmä, Alueellinen varhaiskasvatushuoltoryhmä, Monialainen viranomaisyhteistyöryhmä (nuorisolain mukaan)
Työllisyyden hoito (Työllisyysalueiden tehtävä)	TYM-toiminnan yhteistyösopimus	TYM Johtoryhmä
Kotoutumisen edistäminen	Alueellisen elinvoimakeskusten laatima sopimus/suunnitelma työjaosta, hyvinvointialueen kotoutumisen tuen suunnitelma laaditaan 2026	Alueellisen elinvoimakeskusten yhteistyöryhmä
Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin	Hyvinvointialueen ja kuntien sopimus yhteistyöstä varautumisessa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin	Pohjanmaan turvallisuusfoorumi ja kuntatyöryhmä. Pohjanmaan hyvinvointialueen varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmä.
Ikäihmisten hyvinvointi ja osallisuus	Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma	Finger-verkosto, Vanhusten viikko, Vaikuttamistoimieliimet
Palvelujen verkosto	Palvelustrategia: Palveluverkon periaatteet Lausuntopyynnöt	Kuntakohtaiset Hyte-neuvottelut, kunnanjohtajien tapaamiset
Asuntopolitiikka		Kuntakohtaiset Hyte-neuvottelut ja neuvottelut kiinteistöyhtiöiden kanssa

Muita yhdyspintoihin liittyviä tehtäviä ovat mm. asuminen, palvelujen verkosto, liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityö, joukkoliikenteen ja kuljetusten järjestäminen, kaavoitus ja maankäytön suunnittelu ja elinkeinopolitiikka.

3.2. Hyvinvointialueen tehtävät

Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 7 §).

Hyvil OY:n opas: [Hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä](#)

Hyvinvointialueen on valmiuslain mukaisesti varauduttava ennakkoon tehtävillä valmiussuunnitelmillä sekä muilla toimenpiteillä yhteistyössä alueensa kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueensa hyvinvointialueiden kanssa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 50 §).

3.3. Kunnan tehtävät

Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 6 §)

Kunnan tulee valmiuslain mukaisesti valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa (Valmiuslaki 1552/2011, 12 §). Kunnat osallistuvat väestönsuojelutehtäviin ja niihin varautumiseen yhteistoiminnassa alueen muiden toimijoiden kanssa (Pelastuslaki 379/2011, 65§).

Kuntien tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä: [Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa | Kuntaliitto.fi](#)

3.4. Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan liitto osallistuu yhteisen tilannekuvan valmisteluun, toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tukee sitä asiantuntemuksellaan sekä tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

3.5. Muiden toimijoiden rooli

Muiden toimijoiden osalta yhteistyöstä sovitaan tarkemmin erikseen.

- ovat yhteistyökumppaneita resurssiensa ja tehtävänsä mukaisesti hyvinvointialueen, kuntien, Pohjanmaan liiton ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä ja tukee sitä asiantuntemuksellaan.
- seuraavat oman tehtäväkenttäänsä mukaisesti kuntalaisten, asiakkaiden tai jäsenten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä ja välittää nämä tiedot hyvinvointialueelle ja muille toimijoille.
- muita toimijoita voivat olla esim. yhdistykset, järjestöt, seurakunnat, oppilaitokset, korkeakoulut, yleishyödylliset säätiöt, valtion viranomaiset, YTHS – ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, yksityiset palveluntuottajat.

3.6. Yhteisen tilannekuvan muodostaminen

Hyvinvointialueen ja kuntien sekä maakuntaliiton toimiva yhteistyö perustuu yhteiseen tilannekuvaan. Yhteisiä asukkaista ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulee olla jatkuvaa. Yhteistä tilannekuvaa muodostetaan seuraamalla aluetta ja alueen kuntien tilastointia koskien hyvinvointitietoja, sosiaalista raportointia, kuntien tuottamaa tilannekuvaa sekä hyvinvointikertomuksia ja suunnitelmia, yksityisten palveluntuottajien jakamaa tietoa, alueen järjestöjen antamaa tilannekuvaa alueen väestön tilanteesta sekä kuntalaisten kuulemisen menetelmiä. Yhteisen tilannekuvan ylläpitämisessä hyödynnetään luvussa 5 määriteltyjä yhteistyöfoorumeita sekä muita sovittuja yhteistyön toimintamalleja.

Osapuolet osallistuvat päätöksenteon tueksi tehtävään tiedon tuottamiseen, toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen. Tällaista tietoa ovat esimerkiksi yhteistyötarpeet, esiin nousseet haasteet sekä kehitysideat, HYTE-indikaattorien läpikäynti ja analysointi, kansalliset ja alueelliset ohjelmat sekä muiden toimijoiden esiin nostamat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiat.

4. Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyörakenteet

4.1. Poliittisten päätöksentekijöiden kokous

Osapuolten poliittisten päätöksentekijöiden kokouksen tehtävänä on varmistaa strategisen tason yhteistyön toimivuus. Kokoukseen osallistuvat sopimusosapuolina olevien hyvinvointialueen, kuntien ja Pohjanmaan liiton hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajisto sekä viranhaltijajohto kerran vuodessa. Kokouksen kokoonkutsujana on hyvinvointialue. Foorumi ei toimi päätöksentekoelimenä. Se valmistelee ja esittää yhteisen tilannekuvan pohjalta osapuolten päätöksentekoon vietävät asiat

- Strateginen yhteistyösopimus, siihen tehtävät muutokset ja sopimuksen seuranta
- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus ja muut yhteiset suunnitelmat
- Yhteiset tavoitteet ja painopisteet kohdassa 3.1. mainituista tehtävistä, asetettujen tavoitteiden seuranta
- Yhteistoiminnan rakenteet, vastuutahot, yhteistyön toimintamallit

4.2. Viranhaltijajohdon yhteistyökokous

Osapuolten viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumin tehtävänä on seurata ja tukea strategisen sopimuksen toteutumista ja operatiivisen tason yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien ja Pohjanmaan liiton välillä. Tavoitteena on yhteistyön ennustettavuus, pitkäjänteisyys sekä vaikuttavuus. Viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumin tehtävänä on yhteistyön tavoitteiden toteutumisen kalenterivuositainen seuranta. Johdon yhteistyöfoorumiin osallistuvat

- **hyvinvointialuejohtaja, kuntien ja kaupunkien johtajat** ja maakuntajohtaja
- **tapaamiset 3-4 kertaa vuodessa**

Johdon yhteistyöfoorumin kokoonkutsujana on hyvinvointialue.

Käsiteltävät teemat

- Yhteisen tilannekuvan muodostaminen erikseen sovittujen seurantatietojen pohjalta
- Strategisen yhteistyösopimuksen toteutumisen arviointi (tavoitteet, mittaaminen) ja kehittämistarpeet yhteistyöstä
- **Palveluverkkomuutokset** ja palveluiden järjestäminen (sujuvat palveluketjut)
- Sopimukseen liittyvien tehtävien toteuttamiseen tarvittavat resurssit: yhteistyöryhmät, asiantuntijaresurssit, yhteyshenkilöt

Lisäksi hyvinvointialueen ja yksittäisen kunnan välillä käydään tarpeen mukaan kahdenvälisiä johdon tapaamisia strategisten tavoitteiden toteuttamisesta.

4.4. Julkisen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien välinen yhteistyö

Hyvinvointialue, kunnat ja Pohjanmaan liitto tekevät yhteistyötä alueella toimivien yksityisten yritysten kanssa. Hyvinvointialue toimii koolle kutsujana.

Foorumissa käsiteltävät teemat:

- kuntalaisten, asiakkaiden tai jäsenten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seuranta ja tiedon välittäminen hyvinvointialueelle ja muille toimijoille
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävät toimet ja yhteistyö

4.5. Operatiivinen yhteistyö

Osapuolet huolehtivat, että tässä sopimuksen mukainen yhdyspinta- ja integraatiotyö toteutuu yhdessä sovitulla tavoilla. Osapuolet sopivat operatiivisen yhteistyön kokouskäytännöistä, kokoonpanosta ja kokouskäytäntöihin liittyvistä menettelyistä erikseen.

Kuntien hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen johtajien/koordinaattoreiden ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen koordinaattorit (Yhdyspintojen ja HYTE-työn työryhmä) kokoontuvat hyvinvointialueen koollekutsumana 4-6 kertaa vuodessa.

Tehtävät:

- Yhteisten toimintamallien seuranta ja kehittäminen, työnjako, vastuut ja roolit.
- Yhdyspintapalvelujen ja palveluketjujen toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen.

4.6. Kokouskäytännöt

Yhteistyöfoorumien sekä kokousten viestinnällinen vastuu on kokouksen koollekutsujalla. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon, www-sivujen päivityksiin sekä ohjelmien ja suunnitelmien viestintään.

Yhteistyökokouksista tehdään kokousmuistiot, joiden kirjaamisesta sovitaan ensimmäisessä kokouksessa.

Jokainen osapuoli kustantaa omien edustajiensa ja kutsumiensa muiden osallistujien kokouksiin ja sopimuksen toteuttamiseen liittyvien seminaarien tms. tilaisuuksiin liittyvät palkka-, palkkio- ja matkakulut. Kokousten järjestäjätaho maksaa kokousten järjestämisestä aiheutuneet tilavuokra- ja koustarjoilukustannukset (tilavuokrat ja tarjoilut).

5. Sopimuksen voimassaolo

5.1 Sopimuksen hyväksyminen

Sopimuksen strategisen ja kokonaisvaltaisen luonteen takia osapuolten ylimmät toimeilimet (valtuustot) hyväksyvät sopimuksen. Sopimus tulee voimaan, kun osapuolten toimivaltaiset luottamuselimet ovat sen hyväksyneet ja kaikki osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet (sähköinen allekirjoitus). Sopimus on voimassa, kunnes se korvataan uudella yhteistyösopimuksella seuraavan valtuustokauden alettua.

5.2 Sopimuksen irtisanominen

Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta. Sopimuksen irtisanominen on toimitettava kirjallisessa muodossa ja irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

6. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen liittyvät erimielisyydet pyritään ratkaisemaan Osapuolten välisin neuvotteluihin. Osapuolten tulee tosiallisesti neuvotella vähintään kolme (3) kertaa erimielisyyden ratkaisemiseksi.

7. Allekirjoitukset

Tämä sopimus allekirjoitetaan suomen- ja ruotsinkielisenä sähköisesti.

1. Pohjanmaan hyvinvointialue

Marina Kinnunen

2. Kaskinen

Markku Lumio

3. Korsnäs

Christina Båssar

4. Kristiinankaupunki

Mila Segervall

2. allekirjoittaja

5. Kruunupyy

Malin Brännkärr

6. Laihia

Jari Rantala

7. Luoto

Marcus Henricson

8. Maalahti

Jenny Malmsten

9. Mustasaari

Rurik Ahlberg

10. Närpiö

Mikaela Björklund

11. Pedersöre

Stefan Svensfors

12. Pietarsaari

Kuka allekirjoittaa

13. Uusikaarlepyy

Thomas Björk

14. Vaasa

Thomas Häyry

15. Vöyri

Jan Finne

16. Pohjanmaan liitto

Mats Brandt

Hyvinvointialueen, kuntien ja Pohjanmaan liiton yhteistyösopimus – saadut kommentit 30.1.2026

Tässä on tiivistetty yhteenveto muutostoiveista, jotka on esitetty dokumentissa "Saadut kommentit per 30.1.2026_strateginen yhteistyösopimus":

1. **Laihia:** Yhteistyösopimuksen luonnoksen versio on pääosin riittävä, mutta listaus yhteistyöryhmistä ei ole tarpeellinen
2. **Luoto:** Sopimusluonnos on tasapainoinen, mutta strateginen yhteistyösopimus tulisi konkretisoida erityisesti vastuunjaon osalta
3. **Kristiinankaupunki:** Ehdotetaan, että kaikkien osapuolten logot sisällytetään sopimukseen tai vaihtoehtoisesti ei käytetä logoja ollenkaan. Lisäksi ehdotetaan, että allekirjoitussivulla on tilaa kahdelle allekirjoitukselle
4. **Mustasaari:** Sopimusluonnos ei riittävästi huomioi kiinteistöksymyksiä ja yhteistyötä kaavoituksen kanssa
5. **Maalahti:** Sopimusluonnos on hyväksyttävissä, mutta TYM-ryhmän työn raportointia kunnille tulisi parantaa.
6. **Kruunupyy:** Sopimusluonnos voisi olla konkreettisempi vastuunjaon osalta. Lisäksi ehdotetaan, että yhteistyöryhmät yhdistetään ja kokouksia pidetään useammin, mutta lyhyempinä.
7. **Vaasan kaupunki:** Ehdotetaan, että sopimuksessa huomioidaan alueen ja kunnan kaksikielisyys. Lisäksi ehdotetaan, että keskeiset yhdyspintatehtävät esitetään yhtenäisessä muodossa. Vaasan kaupunki toivoo, että nykyistä sopimusta muotoillaan saatujen kommenttien.

Laihia

- Yhteistyösopimuksen luonnoksen versio on pääosin riittävä.
- Hyvinvointialueen edustajien ja kunnanjohtajien tapaamisessa sovitaan konkreettiset toimet, joilla edistetään työllisyysalueiden työllistämistoimia sekä poistetaan toimista ne henkilöt, jotka eivät ole työkykyisiä.
- Kohdan neljä yhteistyömuodot ovat riittäviä.
- Lista yhteistyöryhmistä ei ole tarpeellinen.

Luoto:

- Luodon kunta katsoo, että luonnos muodostaa tasapainoisen kokonaisuuden, joka kuvaa kokonaisvaltaisesti ja osuvasti kuntien ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä.
- Yhteistyötä kuvataan luonnoksessa yleisellä tasolla. Tarkoituksena on, että yhteistyöstä säädetään konkreettisemmin hyvinvointisuunnitelmassa, valmiustyön yhteistyösopimuksessa ja sen liitteenä olevassa vastuunjakotaulukossa sekä muissa vastaavissa asiakirjoissa.
- Strategista yhteistyösopimusta on kuitenkin konkretisoitava yhdyspinnan sekä kuntien ja hyvinvointialueen välisen vastuunjaon osalta.

- Tämä tapahtuu parhaiten määrittelemällä hyvinvointialueen tehtävät mahdollisimman selkeästi ja konkreettisesti.
- Tehtävät, jotka eivät kuulu hyvinvointialueelle, kuuluvat käytännössä kunnille kuntien yleisen toimivallan sekä asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin lakisääteisen edistämisvastuun puitteissa.
- Tämä koskee jokaista kolmea aluetta, joilla kunnat ja hyvinvointialue tekevät yhteistyötä:
 - terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
 - hyvinvointialueen palvelut koululaisille
 - valmiussuunnittelu.
- Sopimuksen tulee sisältää konkreettinen kuvaus työllisyysalueiden ja hyvinvointialueen välisestä yhteistyöstä ja tehtävien jaosta – työllisyysalueethan ovat kunnallista toimintaa, jonka useat kunnat järjestävät yhdessä, vastuukuntamallin pohjalta.
- Vastuunjako työllisyysalueiden ja hyvinvointialueen välillä tulee kuvata samalla periaatteella kuin kuntien ja hyvinvointialueen välillä: hyvinvointialueen vastuut ja tehtävät määritellään mahdollisimman selkeästi ja konkreettisesti, ja muut tehtävät kuuluvat työllisyysalueille.
- Turvallisuusfoorumi ja kuntatyöryhmä voidaan yhdistää yhdeksi ryhmäksi, koska molemmissa ryhmissä on pitkälti samat henkilöt.
- Yhteistyökokouksia tulisi pitää useammin kuin 2–3 kertaa vuodessa; kokoukset voivat sen sijaan olla lyhyempiä.
- Pitkiä 2–3 tunnin pituisia kokouksia tulisi välttää, jos mahdollista.

Kristiinankaupunki

- Ehdotan, että kaikkien osapuolten logot ovat mukana. Vaihtoehtoisesti logoja ei olisi lainkaan.
- sivu 3: Jos katuosoitetta tarvitaan, se on Staketgatan 1/ Aitakatu 1.
- sivu 6: Lisäystä ehdotetaan, koska kaikki Pohjanmaan kunnat eivät kuulu TYM-johtoryhmään (TYM-johtoryhmä ja muut yhteiset kolmikantafoorumit).
- Sivun 8: Tämä ei kai ole sama asia kuin kuntakierros? (Poliittisten päätöksentekijöiden kokous) = ei
- Sivun 9: Mitä nämä ovat ja miten hyvinvointialue tunnistaa ne? (yksityiset yritykset)
- sivu 11 (allekirjoitussivu): Kristiinankaupungin kaupungin hallintosäännön mukaan sopimusten allekirjoittajia on kaksi. Tässä täytyy siten olla tilaa kahdelle allekirjoitukselle.

Mustasaari:

Pohjanmaan hyvinvointialueen ja kuntien välinen strateginen yhteistyösopimus – Mustasaaren kunnan alustavat kommentit

- Kohta 3.
Myös kiinteistöasiat ovat käytännössä merkittävä yhdyspinta hyvinvointialueen ja kuntien välillä. Tämä ei näy riittävästi asiakirjassa. Tämä koskee kuntien hallinnoimia kiinteistöjä, jotka hyvinvointialue vuokraa toimintaansa varten, sekä muita, enemmänkin asuntopolitiikkaan liittyviä asioita.

Myös kaavoitusta koskevaa yhteistyötä käsitellään vain vähäisessä määrin. Kunnille on tärkeää tietää, millaisia palveluja hyvinvointialue tarjoaa ja missä.

Maalahti:

- Yhteistyösopimus alkaa olla meidän osaltamme ok!
- Ainoa asia, jota haluaisimme yhdessä pohtia hieman enemmän, on se, miten TYM-ryhmän työstä voitaisiin raportoida kunnille.
- Aiemmin kunnilla oli omat paikkansa ryhmässä, mutta nyt meillä ei ole käsitystä siitä, miten yhteistyö hyvinvointialueen kanssa sujuu ja miten kuntouttavaa työtoimintaa hoidetaan, sillä saamme tietoa (satunnaisesti) vain työllisyysalueelta. Onko mahdollista, että kuntouttava työtoiminta ja TYM-ryhmän työ kytkettäisiin systemaattisemmin kuntiin, jotta työllisyysalueen, hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyö paranisi tältä osin? Monissa kunnissa on koordinaattoreita, jotka voivat hyötyä siitä, että tietävät, miten työ sujuu ja että heillä on mahdollisuus keskustella asioista jollakin (miehellään olemassa olevalla) foorumilla.

Kruunupyö:

- Hyvä, että tämä on lyhyempi kuin edellinen versio.
- Voisi ehkä olla vielä konkreettisempi hyvinvointialueen ja kuntien välisen vastuunjaon osalta (ehkä erityisesti operatiivisen osan ja ryhmien osalta).
- Virke kohdan 3.1 viidennessä kappaleessa: ”Sopijaosapuolet sitoutuvat edistämään alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa määriteltujen yhteisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista.” Virke voitaisiin ehkä muotoilla uudelleen, sillä kunnat eivät ole olleet mukana yhteisesti asettamassa tavoitteita ja hyväksymässä suunnitelmaa – kyllä, olemme antaneet lausunnon, mutta kyse on hyvinvointialueen suunnitelmasta. Virkkeen voisi muotoilla esimerkiksi näin: Sopijaosapuolet tekevät työtä alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.
- 3.1 taulukko, työllisyys – voisi olla jotain konkreettista siitä, miten hyvinvointialue toimii suhteessa eri työllisyysalueisiin.
- 3.1 valmiustaulukko – tarvitaanko sekä turvallisuusfoorumia että kuntatyöryhmää, koska molemmissa ryhmissä on pitkälti samat ihmiset. Haluaisin useammin ja lyhyempiä tilannekuvakokouksia sen sijaan, että pidetään erittäin pitkiä kokouksia harvakseltaan (pitkiä kokouksia tarvitaan joskus isojen asioiden käsittelemiseen, mutta lyhyempiä kokouksia olisi myös hyvä olla). Varautumisen osalta olisi hyvä korostaa rajat ylittävää yhteistyötä, koska esim. poliisilla on aivan eri piirit, ja meitä täällä pohjoisessa koskettaa suuresti esimerkiksi se, mitä Kokkolassa tapahtuu.
- 4.2 yhteistyökokoukset. Haluaisin, että kokouksia järjestettäisiin hieman useammin kuin 2–3 kertaa vuodessa. Kokoukset voisivat mielellään olla lyhyempiä, 30–45 minuuttia (tai jopa lyhyempiä). Olisi siis hienoa saada tilannekatsaus siitä, mitä hyvinvointialueella on meneillään.
- 4.4 Kunta voitaisiin joskus kutsua kunnan yksityisten toimijoiden kanssa pidettäviin kokouksiin, koska asiat koskettavat kuntaa mitä suurimmassa määrin.
- Sote-kiinteistöistä ja pelastustoimen kiinteistöistä voitaisiin lisätä jotain tekstiin.

Vaasan kaupunki

- Kommentit Pohjanmaan hyvinvointialueen, alueen kuntien ja Pohjanmaan liiton strategisesta yhteistyösopimuksesta vuosille 2026–2029
- Vaasan kaupunki kiittää mahdollisuudesta kommentoida strategista yhteistyösopimusta, mikä luo perustan ja toimii ohjausvälineenä alueen toimijoiden väliselle yhteistyölle.
- Hyvil ja Kuntaliitto suosittavat toimijoiden keskinäistä neuvottelua hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintasopimusta tehtäessä. Tämän sopimuksen valmistelussa neuvottelun osuus on jäänyt uupumaan, tai siitä ei ole dokumentointia.
- **Sopimusluonnoksessa painotetaan hyvinvointialueen valmisteluvastuuta, mikä jättää kunnalle reaktiivisen roolin.** Ehdotamme tasapainottamista ja ennakoivaa yhteistyössä toteutuvaa valmistelua.

Keskeiset huomiot ja kehittämis ehdotukset

- Seuraavassa nostamme esiin tarkennuksia ja kehittämis ehdotuksia, jotka vahvistavat sopimuksen tasapainoisuutta, selkeyttä ja vaikuttavuutta.
- Tämänhetkiseen yhdyspintasopimuksen luonnokseen toivomme kirjausta kehittämisen kärkien konkretisoitumista koskien. Sopimuksen osalta on tärkeä yhteisen työ kohti toimenpiteitä tai yhteistä toimintasuunnitelmaa, tiekarttaa tai muuta vastaavaa.

Luku 3.1 Yhteiset periaatteet ja tavoitteista sopiminen

- Vaasan kaupunki toivoo, että sopimuksessa huomioidaan alueen ja kunnan kaksikielisyys ja siten varmistutaan, että yhteistyö toteutuu vaarantumatta molemmilla kotimaisilla kielillä.

Keskeiset yhdyspintatehtävät:

- Kaikki keskeiset yhdyspintatehtävät, jotka valitaan tulevalle sopimuskaudelle, toivotaan esitettävän yhtenäisessä muodossa, esimerkiksi taulukkomuotoisesti, mikä parantaisi dokumentin selkeyttä tehtävien osalta. Nyt epäselväksi jää, **mitkä ovat yhdyspintatyöhön esitettävät kärjet.**

Vaasan kaupunki ehdottaa kaudelle valittaviksi keskeisiksi yhdyspintatehtäviksi:

- Työllisyyden edistämisen yhdyspinnat
- Kotoutumisen edistämisen yhdyspinnat ja vieraskielisen väestön kanssa tehtävä työ
- Lasten ja nuorten hyvinvointi. Ehdotamme, että Lapsiystävällinen kunta nostetaan yhdyspintatyötä tukevaksi toimintamalliksi ja yhteistyön foorumiksi niissä kunnissa, jotka ovat malliin sitoutuneet. Toimintamalli tukee kunnan ja hyvinvointialueen yhteistä etenemistä kohti konkreettisia toimenpiteitä.
- Asuntopolitiikka ja asunnottomuuden poistamistyö
- Tiedolla johtaminen ja yhteinen tilannekuva, tekoälyn hyödyntäminen siinä yhteydessä
- Hyvinvoiva työväestö ja perheiden hyvinvointi tulee huomioida strategisessa yhteistyössä nykyistä paremmin.
- Maahanmuuttajien kotouttamisen osalta termiä tulee tarkentaa. Sopimusluonnoksesta ei käy ilmi, tarkoitetaanko maahanmuuttaja-termillä vain pakolaistaustaisia henkilöitä vai myös muita kohderyhmiä, kuten esim. kv-opiskelijat, työväestön perheet ja paperittomat henkilöt.

Työllisyyden hoitoon liittyen ehdotamme, että

- sopimuksessa näkyy myös kuntien oma työllisyyttä edistävä työ.
- yhdyspintatehtäviin lisätään työttömien terveydenhuolto ja työttömien terveystarkastukset, joille määritellään tavoitetaso
- ennaltaehkäisevä työ näkyisi paremmin yhteistyössä ja miten sitä toteutetaan konkreettisesti
- määritellään yhteistyö niiden asiakkaiden (työkyvyttömät, päihde- ja mielenterveysasiakkaat, tulottomat henkilöt) osalta, jotka eivät ole autettavissa työllisyyspalveluiden kautta
- huomioidaan tuleva muutos kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen osalta, ja muutoksen suunnittelu ja valmistelu toteutetaan yhteistyössä

Luku 3.2 Hyvinvointialueen tehtävät

- Hyvinvointialueen päävastuu varautumisessa tulee tuoda vahvemmin esiin. ”Pelastustoimen viranomaisten on varauduttava toimialaansa kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen riittävin suunnitelmin ja etukäteen tapahtuvin valmisteluin (Pelastuslaki 379/2011 § 64)”.
- Koskien varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyviä työryhmiä, Vaasa katsoo, että ehdotettua työryhmärakennetta ei ole tarpeen muuttaa.

Luku 3.6 Yhteinen tilannekuva

- Vaasan kaupunki kiittää yhteisen tilannekuvan nostamisesta sopimukseen.
- Pohdimme, miten sopimus varmistaa, että kunnan panos HYTE-toimintaan näkyy hyvinvointialueen rahoitusmallin HYTE-kertoimessa ja tuottaa kunnalle konkreettista hyötyä (esim. resursseja, hankerahoitusta, vaikutusmahdollisuuksia).

Luku 4.5 Operatiivinen yhteistyö

- Vaasan kaupunki odottaa, että operatiivista yhteistyötä tehtäessä kokouksissa on hyvinvointialueelta mukana ne tahot ja toimijat, jotka toimivat asiantuntijoina ja päättävät operatiivisesta toiminnasta. Säännöllinen kokouskäytäntö operatiivisessa yhteistyössä on kannatettavaa.

Yhteenveto

- Vaasan kaupunki pitää sopimusta tärkeänä yhteistyön välineenä, mutta ehdottaa edellä mainittuja tarkennuksia ja lisäyksiä, jotta sopimus tukee tasavertaista ja vaikuttavaa yhteistyötä, missä huomioidaan kuntien rooli vahvemmin.
- Vaasan kaupunki toivoo, että nykyistä sopimusta muotoillaan saatujen kommenttien ja kehitysehdotusten perusteella ja luodaan kuvaus yhteistyörakenteista sekä laaditaan toimintamalli, jolla jatkotyötä toteutetaan.

Liite

Hyvil OY:n opas: [Hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä](#)

Hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sote-palveluissa
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Ehkäisevä päihdetyö
- Mielenterveyden edistäminen Elintapaohjaus
- Arjen turvallisuus
- Väkivallan ehkäisy
- Demokratian, osallisuuden edistäminen
- Osallisuuden ja osallistumisen edistäminen
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Viestintä, vuorovaikutus ja kieli
- Omaishuolto hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä